

HOME AWAY FROM HOME

**Participatív design,
mint a helyveszteség
feldolgozásához használható
lehetséges módszertan**

DOKTORI DISSZERTÁCIÓ

Hosszu Erzsébet

Témavezetők:

**Kapitány Ágnes DSc professzor emerita
Kapitány Gábor DSc egyetemi magántanár
Marián Balázs DLA**

KDP vállalati szakértő:

Z. Karvalics László DSc

Doktori Iskola

Építőművészet DLA

Moholy-Nagy Művészeti Egyetem

2024

Tézisek

1. A kultúrához hasonlóan az otthonnak is vannak mobilitásra képes, áthelyezhető (anyagi és anyagtalan) elemei, amelyek erőforrásként tudnak szolgálni az otthon elvesztéséből való felépülési folyamatban.
2. Az otthon nem áthelyezhető elemei a helyteremtéssel, közösség-építéssel és aktív megküzdéssel építhetők újra: mind a tárgyak, mind az épített környezet esetében az otthonukat elvesztett áldozatok gyorsabban tudnak alkalmazkodni és biztonságot találni az egyént és társakat is mozgósító cselekvéssel.
3. A művészetterápia és a foglalkozásterápia analógiájával és érvényességi körével párhuzamosan a tervezési folyamatba való bekapcsolódás is sikeresen támogatja a traumatikus események következtében felmerülő kihívások enyhítését több szempontból is:
 - a. A trauma megfosztja az áldozatot a kontroll érzésétől, míg a tervezési folyamat arra ösztönzi a résztvevőket, hogy önállóan kezdeményezzenek, valósítsanak meg terveket és hozzanak egyedül döntéseket.
 - b. A trauma emléketörlései a múltban tartják az áldozatot, míg a tervezési folyamatban végzett munka arra készíteti a résztvevőket, hogy összpontosítsanak a jelenre.
 - c. A trauma tehetetlenséget teremt, míg a tervezési folyamat cselekvésre sarkall.
 - d. A traumatikus események megkérdőjelezzik a legalapvetőbb emberi kapcsolatokat, míg a tervezési folyamat együttműködési készségeket fejleszt a csapatmunka által.
4. Ezek okán érdemes a participatív tervezési folyamatokban terápiás lehetőséget látni és interdiszciplináris szakmai párbeszéd mentén tovább kutatni és fejleszteni a designterápia módszertanának lehetőségét.
5. A városi környezeteknek kontextusában szükséges párhuzamosan (1) táplálni a régmúlt pozitív emlékeit, (2) újakat gyűjteni friss, társas élmények által, valamint (3) megtalálni a városban az egyedüllet helyszíneit is. Mindehhez leghatékonyabban (4) a környezet aktív felfedezésével és (5) a hellyel történő (ideális esetben társas) cselekvéssel juthatunk el.